

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

19 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk (przewodniczący)
SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)
SSN Władysław Pawlak

Protokolant Przemysław Mazur

po rozpoznaniu na rozprawie 19 stycznia 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej E. C.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 3 grudnia 2020 r., I AGa 186/20,
w sprawie z powództwa Niestandardyzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
przeciwko E. C.
o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok w pkt 1 i 3 i sprawę w tej części
przekazuje Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego
rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód – Niestandardyzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny

Zamknięty z siedzibą w W. (dalej: Fundusz) w pozwie skierowanym przeciwko E. C. domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty 953.475,06 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty z zastrzeżeniem ograniczenia jej odpowiedzialności do bliżej opisanych nieruchomości, obciążonych na rzecz strony powodowej hipoteką umowną zwykłą łączną i hipoteką umowną kaucyjną łączną na zabezpieczenie wierzytelności z umowy kredytu, którą pozwana zawarła z wierzycielem pierwotnym Bankiem S.A. (dalej Bank).

Wyrokiem z 3 marca 2020 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił powództwo, ustalając, że 30 września 2008 r. Bank S.A. zawarł z pozwaną, prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą M. z siedzibą w W., umowę kredytu w kwocie 1 274 808 CHF z przeznaczeniem na zakup bliżej opisanych zabudowanych nieruchomości położonych w T., gmina D., mających urządzone księgi wieczyste nr [...] i [...]1 w Sądzie Rejonowym w Strzelcach Krajeńskich (§ 1 umowy). Wykorzystanie kredytu miało następować na wniosek kredytobiorcy w transzach, w kwotach wyrażonych w walucie polskiej, po przeliczeniu z franka na złote, według kursu kupna CHF obowiązującego w Tabeli kursów walut obcych Banku w dniu wypłaty poszczególnych transz (§ 3). W paragrafie 9 umowy pozwana zobowiązała się spłacać kredyt w określonych w harmonogramie terminach i ratach, po ich przeliczeniu z CHF na PLN według kursu sprzedaży CHF ustalonego przez Bank kredytujący w Tabeli kursów walut obcych, w formie pobierania przez Bank należnych mu rat w złotych z rachunku bankowego [...]. Pozwana ustanowiła na rzecz Banku na, stanowiących jej własność, bliżej opisanych nieruchomościach położonych w T., objętych księgami wieczystymi nr [...] i [...]1, prowadzonymi przez Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich, hipotekę łączną zwykłą w kwocie 1.274.808 CHF na zabezpieczenie spłaty kredytu oraz hipotekę kaucyjną do wysokości 382.442 CHF na zabezpieczenie spłaty odsetek i pozostałych kosztów. Kwota kredytu została wypłacona na wniosek pozwanej w transzach w okresie od 18 listopada 2008 r. do 16 grudnia 2008 r. w złotych polskich i stanowiła równowartość 1 064 638,45 CHF. W związku z zaległościami w spłacie rat, Bank pismem z 14 czerwca 2010 r. wypowiedział pozwanej opisaną wyżej umowę, wzywając jednocześnie do zapłaty niezwróconej jeszcze kwoty kredytu w terminie do 14 lipca 2010 r. i wskazując, że na dzień sporządzenia tego pisma należność z tytułu kredytu wynosi: 9 402,76 CHF

kapitału wymagalnego, 973 242,88 CHF kapitału niewymagalnego, 175,18 CHF odsetek za nieterminową spłatę oraz 3 787,47 CHF odsetek bieżących. Na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z 22 czerwca 2016 r., powodowy Fundusz nabył przysługującą Bankowi kredytującemu wobec pozwanej wierzytelność z tytułu niespłaconego kredytu ze wszystkimi zabezpieczeniami, a następnie ujawnił się w księgach wieczystych [...]2 i [...]3 jako nowy wierzyciel hipoteczny. Na dzień 30 kwietnia 2018 r. w księgach rachunkowych Funduszu Sekurytyzacyjnego i Ewidencji Analitycznej powoda była zapisana wierzytelność wobec pozwanej w kwocie 1 967 574,65 CHF, w tym należność główna 953 475,06 CHF, odsetki 1 011 148,70 CHF oraz koszty 2 950,89 CHF.

Przechodząc do prawnej oceny ustalonych faktów, Sąd Okręgowy podniósł, że umowa kredytu zawarta przez pozwaną z Bankiem jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.) jako sprzeczna z art. 69 ust. 1 i 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (jedn. tekst: Dz.U. z 2023 r., poz.2488, dalej: „prawo bankowe”) w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia przedmiotowej umowy kredytu. W ocenie Sądu, musi zachodzić tożsamość pomiędzy kwotą i walutą kredytu, kwotą środków pieniężnych oddanych kredytobiorcy oraz kwotą, jaką kredytobiorca zobowiązany jest zwrócić kredytodawcy z odsetkami, czego zabrakło w rozpatrywanej umowie. Narzucony przez Bank sposób ustalania kwoty podlegającej wypłacie na rzecz kredytobiorczyni oraz podlegającej zwrotowi przez pozwaną, stanowił przejaw przekroczenia granic swobody umów (art. 353¹ k.c.), co także powodowało nieważność umowy kredytu jako czynności prawnej sprzecznej z ustawą (art. 58 § 1 k.c.)

Po rozpoznaniu apelacji Funduszu, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 3 grudnia 2020 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 953 475, 06 CHF z ustawowymi odsetkami od 30 lipca 2018 r. z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do nieruchomości, dla których Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich prowadzi księgi wieczyste [...]2 i [...]3 oraz wysokości ustanowionej na nich hipoteki zwykłej łącznej, oddalił apelację powoda w pozostałej części i orzekł o kosztach postępowania za obie instancje. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, ale dokonał ich odmiennej oceny prawnej, prowadzącej do konkluzji o ważności umowy kredytu z 30 sierpnia

2008 r i ostatecznie do uwzględnienia dochodzonego przez Fundusz roszczenia.

W skardze kasacyjnej pozwana E. C. zarzuciła naruszenie 1/. art. 6 k.c., 2/. art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. i art. 69 ust. 1 i 2 prawa bankowego, 3/. art. 58 §2 k.c. w zw. z art. 5 k.c., 4/. art. 353¹ k.c., 5/. art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 i 4 ustawy Prawo bankowe w brzmieniu ustawy z dnia 30 września 2008 r., 6/. art. 4 ustawy z 29 lipca 2011 r o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 165 poz. 984, dalej: „ustawa antyspreadowa”). Formułując te podstawy, pozwana wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu albo o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty kasacyjne koncentrują się wokół kwestii ważności umowy kredytu denominowanego do CHF zawartej 30 września 2008 r. z Bankiem przez pozwaną jako przedsiębiorcą na potrzeby prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Polemizują one z oceną prawną tej umowy przeprowadzoną przez Sąd Apelacyjny, który, w odróżnieniu od Sądu pierwszej instancji, nie dostrzegł przesłanek przemawiających za jej nieważnością ze względu na zarzucaną sprzeczność z prawem (art. 58 § 1 k.c.) oraz ze względu na przekroczenie granic swobody kontraktowania (art. 353¹ k.c.). Skarga kasacyjna nie zawiera podstawy procesowej, co oznacza, że miarodajny dla oceny zasadności podstaw naruszenia prawa materialnego jest stan, będący podstawą faktyczną zaskarżonego wyroku.

Przechodząc do oceny podstaw materialnoprawnych skargi należy odnieść się w pierwszym rzędzie do zarzucanego naruszenia art. 6 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i wadliwe uznanie przez Sąd Apelacyjny, że powód sprostał spoczywającemu na nim ciężarowi dowodu i tym samym wykazał wysokość roszczenia w całości, podczas gdy powód przyznał w apelacji, że § 9 zawartej przez strony umowy jest nieważny, co oznacza, że klauzula waloryzacyjna znajdująca się w umowie nie obowiązuje, a tym samym roszczenie nie zostało przez powoda wykazane co do wysokości, mimo że obowiązek wykazania tej okoliczności spoczywał na powodzie. Zarzut ten jest wadliwie skonstruowany, a przy uwzględnieniu jego istoty także niedopuszczalny w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. Art. 6 k.c. zawiera ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu (*onus probandi*) i określa reguły

dowodzenia, a ściślej skutki niepodołania przez zainteresowaną stronę procesowej powinności udowodnienia faktu, z którego strona wywodzi dla siebie określone skutki prawne. Nie stanowi natomiast samodzielnej podstawy wyroku, wobec czego przytoczenie go w skardze kasacyjnej jako zarzutu naruszenia prawa materialnego nie może być skuteczne bez wskazania normy prawa materialnego stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia i konkretyzującej rozkład ciężaru dowodu w danej sprawie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2008 r., IV CSK 452/07). Do naruszenia art. 6 k.c. dochodzi w przypadku wadliwego przyjęcia przez sąd orzekający, że strona powinna była udowodnić określony fakt, mimo że ta powinność spoczywała na jej przeciwniku procesowym, ewentualnie wadliwego skonstatowania przez sąd, że strona nie miała obowiązku udowodnienia określonego faktu, mimo takiej powinności płynącej z układu istotnych dla sprawy faktów i właściwych w danej sprawie norm prawa materialnego. Poza dyspozycją art. 6 k.c. pozostaje natomiast kwestia czy strona udowodniła fakty, z których wywodzi dla siebie określone skutki prawne, gdyż ta kwestia stanowi domenę przepisów postępowania cywilnego, a nie prawa materialnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 2010 r., I CSK 23/10). Treść przytoczonego zarzutu ewidentnie ponadto wskazuje, że jego istotą jest kwestionowanie przez skarżącą oceny dowodów i ustaleń stanowiących podstawę faktyczną wyroku Sądu Apelacyjnego, co jest niedopuszczalne w skardze kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Skarżąca zarzuciła naruszenie art. 69 ust. 1 i 2 pkt 2 i 4 prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia przedmiotowej umowy kredytu frankowego (30 września 2008 r.) przez jego nieprawidłową wykładnię prowadzącą do błędnego uznania przez Sąd Apelacyjny, że zawarta przez strony umowa jest ważna, pomimo jej sprzeczności z przepisami bezwzględnie obowiązującymi, polegającymi na nieokreśleniu kwoty i waluty kredytu oraz niejasnym uregulowaniu zasad spłat kredytu. Z zarzutem tym jest powiązany zarzut naruszenia art. 4 ustawy antyspreadowej przez jego nieprawidłową wykładnię, prowadzącą do niewłaściwego zastosowania i uznania, że zawarta umowa jest typowym przykładem umowy kredytu denominowanego i zawiera niezbędne elementy konstrukcyjne tej umowy, ze względu na fakt, iż przytoczonym przepisem ustawodawca uszczegółowił jedynie warunki tego rodzaju kredytów, wobec czego zawarta przez strony umowa jest ważna

i zgodna z prawem, w sytuacji gdy, w ocenie skarżącej, umowa pozostaje nieważna ze skutkiem *ex tunc* tj. od chwili jej zawarcia, czego nie mógł zmienić art. 4 ustawy antyspreadowej, który wszedł w życie po upływie kilku lat od zawarcia umowy, tym bardziej, iż zgodnie z tym przepisem wprowadzie miał on zastosowanie do umów zawartych przed datą wejścia w życie, ale bank winien dokonać bezpłatnej stosownej zmiany umowy kredytowej lub umowy pożyczki, dostosowując jej treść do obowiązujących przepisów, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Podniesione zarzuty kasacyjne nie zasługują na uwzględnienie. W obrocie bankowym, w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a także piśmiennictwie prawniczym, jeszcze przed dodaniem - z dniem 26 sierpnia 2011 r. na podstawie ustawy antyspreadowej - art.69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 oraz art.75b prawa bankowego, przyjęto dopuszczalność zawierania umów kredytu denominowanego do waluty obcej i indeksowanego (waloryzowanego) kursem waluty obcej, w których wysokość świadczeń stron, spełnianych co do zasady w walucie polskiej, była i jest odnoszona do wartości waluty obcej, najczęściej franka szwajcarskiego, dolara amerykańskiego lub euro. W aktualnym stanie prawnym, o umowach o kredyt denominowany lub indeksowany jest mowa w wyżej wspomnianym art. 69 ust. 2 pkt 4a oraz ust. 3 oraz art.75b prawa bankowego, a także w art. 35a ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (jedn. tekst.: Dz.U. z 2022 r., poz.246). Co do zasady zatem, zawieranie umów kredytu denominowanego i indeksowanego kursem waluty obcej nie pozostawało, także w dacie zawarcia przedmiotowej umowy kredytu denominowanego do franka szwajcarskiego, w sprzeczności z prawem, zasadami współżycia społecznego ani z naturą tego rodzaju stosunku zobowiązaniowego, co nie wyłącza przeprowadzenia oceny, czy w konkretnym przypadku, ze względu na treść niektórych postanowień, umowa może wiązać strony. Ustawodawca, dopuszczając zawieranie takich umów i posługując się terminem „kredyt denominowany” oraz „kredyt indeksowany”, nie sformułował w żadnym akcie prawnym definicji tych pojęć, podobnie jak definicji pojęć „klauzula denominacyjna”, „klauzula indeksacyjna” lub „klauzula waloryzacyjna”. Odwołując się zatem do poglądów orzecznictwa i piśmiennictwa należy wskazać, że w umowie kredytu indeksowanego (waloryzowanego) kursem waluty obcej, kwota kredytu jest wyrażona od początku w złotych i w tej walucie zostaje też wypłacona kredytobiorcy,

jednak w chwili wypłaty podlega przeliczeniu na określoną w niej walutę obcą na podstawie umownej klauzuli przeliczeniowej według kursu kupna waluty obcej, wskazanego w tabeli kursów banku kredytującego. Tak wyliczona kwota w walucie obcej stanowi następnie podstawę do określenia wysokości zadłużenia kredytobiorcy oraz wysokości poszczególnych rat w harmonogramie ich spłat, także przeliczanych na złote w momencie ich wymagalności (spłaty), ale według innego kursu, a mianowicie kursu sprzedaży waluty, wskazanego w tabeli kursów banku. W przypadku kredytu denominowanego do waluty obcej kwota kredytu oraz jego raty są wyrażone od początku w umowie w walucie obcej, ale, zgodnie z porozumieniem stron, kwota kredytu zostaje wypłacona kredytobiorcy w złotych, po przeliczeniu kwoty wyrażonej w walucie obcej na podstawie klauzuli umownej opartej na kursie kupna waluty obowiązującego w danym banku. Raty kredytu ustalone w walucie obcej są spłacane przez kredytobiorcę po przeliczeniu na złote według kursu sprzedaży waluty obcej obowiązującego w banku kredytującym. Nie ulega wątpliwości, że opisana w ustaleniach faktycznych umowa pozwanej z Bankiem była umową kredytu denominowanego do franka szwajcarskiego, zawierała wszystkie niezbędne i charakteryzujące ją elementy składowe i była dopuszczalna. Sąd Apelacyjny nie dokonał zatem wadliwej interpretacji art. 4 ustawy antyspreadowej w sposób przedstawiony w skardze kasacyjnej, albowiem prawidłowo posłużył się wykładnią literalną zawartej w nim normy, przyjętą w orzecznictwie (zob. wyrok Sądu Najwyższego 19 marca 2015 r., IV CSK 362/14).

Pozostałe postawy materialnoprawne skargi kwestionują trafność przeprowadzonej przez Sąd Apelacyjny oceny postanowień umowy kredytu przewidujących zastosowanie kursów kupna i sprzedaży CHF ustalanych przez Bank kredytujący w jego Tabeli kursów walut obcych do ustalenia odpowiednio kwot kredytu wypłacanych pozwanej w transzach na jej wniosek oraz do ustalania rozmiaru należnych rat.

W ocenie pozwanej, Sąd Apelacyjny naruszył art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 prawa bankowego oraz art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c. przez ich nieprawidłową wykładnię prowadzącą do niezastosowania tych przepisów i w konsekwencji uznania przez Sąd drugiej instancji, że przedmiotowa umowa kredytu jest ważna mimo sprzeczności z prawem oraz zasadami współżycia

społecznego oraz że ważny i wiążący strony jest § 9 umowy (klauzula waloryzacyjna). Doszło także, zdaniem skarżącej, do naruszenia art. 353¹ k.c. przez przyjęcie przez Sąd ważności umowy mimo jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, przekroczenia granic swobody umów i nieodpowiadania właściwości stosunku prawnego.

Odnosząc się do tych podstaw należy w pierwszym rzędzie zauważyć, że dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego skupia się głównie na zagadnieniach związanych z niedozwolonymi klauzulami umownymi w umowach kredytów denominowanych i indeksowanych do franka szwajcarskiego zawartych przez banki z konsumentami. Za utrwalone należy uznać stanowisko, że postanowienia umowy określające zarówno zasady przeliczenia kwoty udzielonego kredytu oraz rat ze złotych na franki i z franków na złote przy wypłacie kredytu i odwrotnie przy spłacaniu poszczególnych rat, pozwalające bankowi swobodnie kształtować kurs waluty obcej, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych, albowiem kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 134; z 19 września 2018 r., I CNP 39/17; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17; z 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18; z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 29 października 2019 r., IV CSK 309/18, OSNC 2020, nr 7-8, poz. 64; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, i z 30 września 2020 r., I CSK 556/18). Okoliczność, że w przypadku umowy z konsumentem, określone postanowienie umowne podlegałoby kwalifikacji jako niedozwolone, nie przekłada się jednak bezpośrednio na ocenę jego skutków w przypadku umów zawartych z przedsiębiorcami, a zatem tak zwanych kredytów „firmowych”, gospodarczych, o który chodzi w tej sprawie. Konsument podlega ściślejszej ochronie prawnej ze względu na słabszą od przedsiębiorcy (banku kredytującego) pozycję, stąd określone postanowienia umowne, abuzywne wobec konsumenta, mogą okazać się dozwolone w stosunku umownym o zawodowym charakterze jako odpowiadające profesjonalnemu statusowi kontrahentów, co nie wyłącza możliwości uznania tych postanowień za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.) lub niezgodne z naturą stosunku prawnego (art. 353¹

k.c.).

Sąd Apelacyjny odniósł się do tych kwestii wskazując, że cytując z uzasadnienia wyroku: „obie strony umowy są przedsiębiorcami, a zaciągnięty kredyt nie jest kredytem konsumenckim, co nie pozwala uznać, aby jakkolwiek zawarta w umowie klauzula była sprzeczna z dobrymi obyczajami. Zresztą postępowanie przed Sądem pierwszej instancji nie było zupełnie prowadzone w kierunku ewentualnego wykazywania przez pozwaną pokrzywdzenia z jej strony. Stąd też nie było potrzeby oceniania § 9 umowy pod kątem jej nieważności czy to z ustawą (art. 58 § 1 k.c.), czy też nawet z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.)”.

Przytoczony paragraf 9 umowy stanowił, że spłata kredytu w kwotach i terminach określonych w harmonogramie spłat (§ 8 umowy) dokonana będzie w formie obciążenia przez Bank S.A. rachunku, o którym mowa w § 5 ust. 2 równowartością w walucie polskiej kwoty kredytu po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży dewiz (aktualna tabela kursów Bank S.A.) obowiązującego w Bank S.A. w dniu dokonania spłaty. W świetle dotychczasowych poglądów orzecznictwa dotyczących kredytów frankowych zaciąganych przez przedsiębiorców, można, co do zasady, podzielić pogląd pozwanej, że postanowienia umowy kredytu odsyłające - przy określeniu kwoty kredytu wyrażonej w CHF, ale wypłaconej w złotych i spłacie w złotych rat kredytu wyrażonych w CHF - do tabeli kursów franka obowiązującej w Banku kredytującym, były nieważne w świetle art. 58 § 2 k.c. i art. 353¹ k.c. jako naruszające zasadę równowagi kontraktowej stron ze względu na umożliwienie bankowi jednostronnego, dowolnego ustalania kursów kupna i sprzedaży franka w dla celów rozliczeniowych, bez wskazania w umowie sposobu kształtowania przez bank tych kursów. Należy, jednakże podkreślić, że nie pociąga to za sobą automatycznej nieważności całej umowy kredytu gospodarczego, bo lukę powstałą w wyniku usunięcia klauzul umownych odwołujących się do Tabeli kursów walut obcych banku kredytującego, można, w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego na tle tego rodzaju kredytów gospodarczych, wypełnić przez zastosowanie średniego kursu NBP w miejsce kursów wskazanych w Tabelach kursów banku kredytującego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego na tle umowy kredytu waloryzowanego kursem CHF zawartej między przedsiębiorcami, wyrażono zapatrywanie, że ograniczenia

swobody umów, oparte na kryterium zasad współżycia społecznego i właściwości (natury) stosunku prawnego, w zakresie, w jakim przeciwdziałają nadużyciu silniejszej pozycji kontraktowej, nie mają zarazem na celu unicestwienia *in toto* umowy, której elementem stały się wprowadzone przez stronę silniejszą postanowienia umowne, lecz dążą do zabezpieczenia równości stron umowy, z poszanowaniem ich prawnych i ekonomicznych interesów. Ten cel, ukierunkowany na utrzymanie umowy, przemawia za koniecznością poszukiwania właściwego rozwiązania przez wyeliminowanie luki powstałej na skutek nieważności postanowień kursowych w sposób pozwalający na dalsze funkcjonowanie umowy, przy słusznym rozkładzie praw i obowiązków stron, nie zaś za uznaniem jej za nieważną w całości. Eliminacja luki w postaci braku w umowie ustaleń co do kursu pozwalającego dokonywać przeliczeń złotego do waluty obcej (i odwrotnie), powstałej na skutek uznania pierwotnie zawartych w umowie postanowień za niedopuszczalne, może nastąpić w drodze analogicznego zastosowania norm, które odsyłają - w razie konieczności dokonywania przeliczeń walutowych - do kursu średniego odpowiedniej waluty obcej ustalanego przez NBP (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 14 lipca 2017 r., II CSK 803/16, OSNC 2018, nr 7-8, poz. 79). Nakaz stosowania tego kursu jako adekwatnego przy dokonywaniu przeliczeń walutowych w obrocie cywilnoprawnym i poza nim wynika z licznych regulacji normatywnych obowiązujących zarówno w przeszłości, jak i obecnie, co może stanowić podstawę do konstruowania, z wykorzystaniem analogii, ogólniejszej zasady mającej zastosowanie w razie potrzeby dokonywania przeliczeń walutowych przy jednoczesnym braku szczególnej regulacji prawnej lub umownej, określającej miarodajny miernik wartości waluty.

Powód domagał się w tej sprawie zasądzenia kwoty niespłaconego przez pozwaną kredytu wyrażonej we franku szwajcarskim, wyliczonej przy zastosowaniu opisanych wyżej klauzul umownych, których ważność została przez pozwaną skutecznie zakwestionowana, przy jednoczesnym uznaniu przez Sąd Apelacyjny umowy kredytu za ważną, co Sąd Najwyższy aprobuje. Pociąga to za sobą konieczność ponownego przeliczenia wierzytelności kredytowej obciążającej pozwaną, przy zastąpieniu kursów kupna i sprzedaży franka ukształtowanych w Tabelach kursów walut obcych Banku kredytującego, średnim kursem NBP tej

waluty, w odniesieniu do kwoty kapitału wypłaconej pozwanej w transzach, w odniesieniu do rat kredytu przez pozwaną spłaconych i kwot pozostających do spłaty.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

[SOP]